

Херсонський державний університет
Факультет економіки і менеджменту

**ЕКОНОМІКА ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ:
ПРОБЛЕМИ, СТРАТЕГІЇ,
МОНІТОРИНГ**

Коллективна монографія

Херсон
ПП Вишемирський В.С.
2017

УДК
ББК

*Рекомендовано до видання рішення Вченої Ради
Херсонського державного університету
Протокол № 4 від 6.11.17*

Рецензенти:

О.Б. Наумов – д.е.н., професор кафедри менеджменту та маркетингу
Херсонського національного технічного університету

Р.В. Морозов – д.е.н., професор кафедри економіки і фінансів
Херсонського державного аграрного університету

Економіка південного регіону: проблеми, стратегії, моніторинг: колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. Ушкаренко Ю.В. – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2017. – 216 с. (9,66 друк. арк.)

ISBN 978-617-7273-86-7

Досліджено теоретико-практичні аспекти ефективності управління економічною діяльністю підприємства. Розглянуто регіональні особливості розвитку підприємств різних організаційно-правових форм власності. Досліджено інноваційно-інвестиційні засади розвитку підприємств в умовах міжнародної економічної інтеграції. Запропоновано шляхи та резерви підвищення конкурентоспроможності підприємств регіону.

Монографія розкриває широкий спектр проблем, націлених на підвищення ефективності суспільного виробництва.

УДК
ББК

ISBN 978-617-7273-86-7

© ПП Вишемирський В.С., 2017

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА..... 5

- 1.1. Сучасні теоретичні підходи до аналізу суті та структури ринку послуг 5
- 1.2. Провідні види та форми організаційної регламентації міжкорпоративних відносин підприємств АПК..... 13

РОЗДІЛ 2. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ РІЗНИХ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ФОРМ ТА ФОРМ ВЛАСНОСТІ 25

- 2.1. Розвиток молочарських кооперативів в Херсонській області як чинник ефективного господарювання 25
- 2.2. Формування та оцінка економічної стійкості борошномельних підприємств південного регіону 33
- 2.3. Ринок органічної продукції: стан та перспективи розвитку 60
- 2.4. Виробництво органічної продукції в Україні та світі: перспективи Херсонської області 68
- 2.5. Особливості функціонування та розвитку виноробних підприємств України 76

РОЗДІЛ 3. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ..... 84

- 3.1. Інноваційно-інвестиційні засади розвитку підприємств в умовах міжнародної економічної інтеграції та глобалізації 84
- 3.2. Аналіз інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств півдня України 93
- 3.3. Сучасний стан та оцінка інноваційної діяльності аграрних підприємств Херсонської області..... 101

РОЗДІЛ 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕФЕКТИВНИХ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В СИСТЕМАХ ОПЕРАЦІЙНОГО ТА СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ 110

- 4.1. Розвиток і впровадження систем інфокомунікаційного забезпечення в процес управління аграрними виробничими структурами..... 110

4.2. Чинники забезпечення стратегічної орієнтованості кадрової політики підприємства в сучасних умовах	125
--	-----

РОЗДІЛ 5. УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ РЕГІОНУ 137

5.1. Інструментарій механізму управління конкурентоспроможністю підприємства	137
5.2. Сімейне фермерство як напрям підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виноградарства в контексті євроінтеграції	149

РОЗДІЛ 6. ШЛЯХИ, ЧИННИКИ ТА РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕГІОНУ 160

6.1. Місце підприємництва в економічній системі регіону	160
6.2. Розділ і вплив фінансиалізації на механізм регіонального розвитку	167
6.2.1. Сутність фінансиалізації та її роль в економічній трансформації	167
6.2.2. Механізм впливу фінансиалізації на господарський механізм регіонального розвитку	169
6.2.3. Джерела фінансового наповнення програм регіонального розвитку в умовах посилення фінансиалізації	174
6.2.4. Шляхи забезпечення фінансової стійкості економіки південного регіону України	176
6.3. Управління конкурентоспроможністю підприємств молочної галузі	185

РОЗДІЛ 7. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ 192

7.1. Оцінка значення та участі чеської республіки у світогосподарських процесах	192
7.2 Зовнішньоекономічна діяльність українських підприємств в умовах глобалізації	200
7.3 Спільні підприємства в зовнішньоекономічній діяльності Херсонської області	207

СПИСОК ВИКОНАВЦІВ 214

РОЗДІЛ 6.

ШЛЯХИ, ЧИННИКИ ТА РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕГІОНУ

6.1. Місце підприємництва в економічній системі регіону

Для сучасного економічного стану України особливе значення мають ті дослідження, які націлені на розробку ефективних заходів щодо прискореного розвитку механізму формування ринкових відносин.

Процес ринкової трансформації передбачає поряд з формуванням валютно-грошової системи, проведенням приватизації, земельної реформи також становлення малого підприємництва, який виступає одним із засобів вирішення багатьох соціально-економічних завдань. Цей процес сприяє послабленню монополістичних тенденцій шляхом розвитку внутрішньогалузевої конкуренції, відіграє важливу роль у зміні структури форм власності й в умовах згортання діяльності державних підприємств та високого рівня безробіття, створює можливості для працевлаштування широких верств населення.

Однак, незважаючи на всі позитивні зрушення, мале підприємництво стикається з великою кількістю перешкод. Його розвиток відбувається нерівномірно, хаотично та суперечливо, йому не приділяють належної уваги державні органи: програми підтримки є декларативними, немає узгодженості у діях центральної та місцевої виконавчої влади, слабка фінансова допомога тощо.

Характерною тенденцією сучасного етапу розвитку малого підприємництва в Україні є його регіональна орієнтація. Вона пов'язана з наступними обставинами.

По-перше, малий бізнес через обмеженість масштабів діяльності, відносно невеликих ринків ресурсів і збуту, а також інших специфічних особливостей спрямований в основному на задоволення місцевих потреб в товарах і послугах.

По-друге, розширення повноважень регіонів України призводить до збільшення ролі малого підприємництва в реструктуризації регіональної економіки, підвищенні зайнятості і рівня життя в регіонах.

І, нарешті, значне посилення міжрегіональних відмінностей в доходах населення, що є відмінною рисою сучасного етапу економічного розвитку нашої країни, робить суттєвий вплив на формування попиту на продукцію малих фірм.

Крім цього, вибір напрямів і видів діяльності для малих фірм значною мірою зумовлюється економічними, географічними і кліматичними умовами районів їх майбутнього функціонування.

Питанням регіонального розвитку малого підприємництва присвячені роботи І.Бистрякова, З.Варналія, О.Кужель, С.Реверчука, А.Шулуса, Ю.Юрченко та інших учених-економістів. Активно процес становлення підприємницького сектора економіки досліджений і у працях зарубіжних авторів: Д.Кларка, Ф.Гайєка, П.Друкера А.Маршалла, Ж.Сея, Р.Слоу, Ф.Хайєка, Й.Шумпетера та ін. Разом з тим, теоретико-методологічні та практичні питання розвитку малого підприємництва в умовах економічних перетворень ще не повною мірою досліджені та розроблені. Нерозв'язаність багатьох проблем значною мірою пов'язано з відсутністю комплексної уяви щодо регіонального розвитку малого підприємництва на сучасному етапі.

Особливістю розвитку малого підприємництва в Україні, у порівнянні з економічно розвиненими країнами, є те, що він значною мірою прив'язаний до відповідної території, тобто орієнтований на регіональні економічні інтереси. Це принципово відрізняє мале підприємництво України від малого підприємництва західної моделі розвитку, де він загалом характеризується корпоративними рисами, тобто прив'язаний до великих економічних структур.

Можливо наступним чином визначити економічне значення малого підприємництва в регіональному розвитку:

- створення сприятливих передумов для працевлаштування частини робочої сили, що вивільняється з великого бізнесу, і соціально незахищених верств населення, поступовий перехід у ранг основного роботодавця в регіоні;
- використання місцевих джерел сировини;
- більш рівномірне насичення попиту на товари, особливо тих, які не підлягають тривалому транспортуванню;
- вирівнювання умов життя в населених пунктах різних масштабів;
- прискорення демонополізації і створення конкурентного середовища на основі оптимізації розмірної структури ринкових суб'єктів;
- включення у виробництво частини матеріальних і фінансових ресурсів населення регіону;
- забезпечення значної частини надходжень регіонального і місцевих бюджетів;
- розширення інноваційної активності в регіоні;
- освоєння зовнішніх ринків збуту і зростання зовнішньоекономічної діяльності в регіоні.

Існує два основні шляхи регіонального розвитку: екзогенне і ендогенне.

В першому випадку економічне зростання здійснюється переважно за рахунок зовнішніх джерел інвестицій, у тому числі, і зарубіжних, ззовні зумовлюються і сфери їх прикладення.

Останні дослідження показують, що в довготривалому плані зарубіжні інвестиції призводять до зменшення темпів економічного розвитку країни. Це твердження узгоджується з теорією залежності, згідно з якою положення країни в світовому розподілі праці є головною причиною її розвиненості або слабкої розвиненості.

Іншими словами, іноземний капітал, вкладений у великомасштабні операції, прагне підтримувати більшою мірою інтереси розвинених, ніж країн, що розвиваються. Наплив іноземного капіталу може привести до збільшення експорту товарів у розвинених країнах, в якому вони мають потребу для досягнення економічного зростання в довготривалому плані.

У другому випадку йдеться про внутрішні джерела розвитку регіональної економічної системи. Такий підхід передбачає максимально ефективне використання всіх складових внутрішнього потенціалу території: природних, фінансових і людських ресурсів.

Високий потенціал регіонів Україні, з одного боку, і неможливість залучення достатніх фінансових ресурсів від іноземних інвесторів, з другого боку, зумовлюють вибір ендегенного шляху розвитку регіонів.

Проте світовий досвід свідчить, що спонтанний ендегенний розвиток відбувається украй рідко, він повинен стимулюватися державою. При цьому серед методів стимулювання одне з провідних місць належить підтримці малого підприємництва. Це пов'язано як з розглянутими особливостями малого підприємництва, так і з тією обставиною, що великі і середні фірми в меншій мірі відчують потребу в керованому розвитку, вони мають значний потенціал до саморозвитку. Більш того, серйозне втручання в діяльність великих корпорацій означало б відхід від принципів ринкової економіки.

Слід також відзначити, що посилення ролі малих фірм в регіональному розвитку носить об'єктивний характер. Крім глобальних змін в зовнішньому середовищі можна назвати наступні причини.

По-перше, об'єктивною тенденцією світового економічного розвитку є неухильне зростання значення сфери послуг. У структурі суспільного виробництва частка послуг в останні роки складала: в США 70,3%, в Японії – 58,4%, Англії – 67,4% і має тенденцію до подальшого зростання. В Україні сектор послуг займає частку в 37,4%.

Саме ця сфера діяльності має найбільше значення для малих фірм у всіх країнах, що пов'язане з її низькою капіталоємкістю і характером послуг, що індивідуалізувався. Не є виключенням і Україна. Так, наприклад, частка малих підприємств в загальній чисельності підприємств матеріально-технічного постачання і збуту в останні роки складала 37,3%, а в торгівлі і громадському харчуванні – 45,7%. Аналогічна ситуація характерна і для окремих регіонів.

По-друге, поява принципово нової техніки і технологій, в першу чергу комп'ютерних, широкий розвиток комунікацій дозволяє забезпечити високий ефект при виробництві підприємств з різними масштабами діяльності.

Третя причина посилення ролі малого підприємництва полягає в зміні демографічної структури зайнятості, що виражається в збільшенні зайнятості жінок і осіб старших вікових груп. Якщо зростання залученої в економіку жінок є характерною тенденцією розвитку зарубіжних країн, то Україні більше властиве витіснення жінок з сфери великого виробництва і високий ступінь зайнятості громадян пенсійного віку. Дані категорії працюючих не привабливі для великих фірм, проте, цілком можуть брати участь у сімейному бізнесі та інших формах малого підприємництва.

Зростання числа малих підприємств постійно підштовхуватися загостренням проблеми зайнятості. Збільшення безробіття, структурна перебудова в сукупності з дією інших чинників поза сумнівом приведуть до зростання зайнятості населення в малому бізнесі.

Таким чином, існує ціла сукупність достатньо глибоких і стійких причин збільшення ролі малого бізнесу в економіці в цілому і на рівні регіонів зокрема. Можливості реалізації цієї сприятливої ситуації багато в чому залежать від політики з підтримки малого підприємництва, що проводиться органами влади всіх рівнів.

Слід зазначити, що, не дивлячись на значні успіхи, потенційні можливості розвитку малого підприємництва реалізовані недостатньо, існують серйозні диспропорції в його територіальному розвитку.

По території України малі підприємства поширені украй нерівномірно. П'ята частина з них зосереджена в Центральному районі. Далі, по мірі убування числа малих фірм, слідують Південний район (15,7 % від загального числа), Донецький район (13,9%). Менше всього малих фірм у Подільському і Поліському: 6,1 % і 7,3 % від загального числа відповідно. Лідером по рівню концентрації малих підприємств серед міст є найбільше українське місто – Київ (15,5 % від загального числа).

По території Херсонської області малі підприємства також поширені украй нерівномірно (Рис. 6.1).

Постійна зайнятість на підприємствах малого бізнесу характеризується такою ж нерівномірністю розповсюдження по території України та області, як і число малих підприємств.

У світовій практиці загальноприйнятим показником рівня розвитку малого підприємництва є число малих підприємств, що припадає на 1000 жителів. У країнах ЄС цей показник складає близько 25-30 підприємств. В середньому по Україні налічується 5 малих підприємств на 1000 жителів. Ця ж цифра характеризує ситуацію в Херсонській області.

Для досягнення рівня економічно розвинених країн частка МП в зайнятості повинна складати 56%. У теперішній час по Україні в цілому ця величина складає близько 13% при суттєвих територіальних диспропорціях.

Виходячи з наведених даних, слід визнати недостатнім з погляду раціональної структури ринкової економіки рівень розвитку малого підприємництва в нашій країні, і підкреслити необхідність регіональної

орієнтації державної політики відносно малого підприємництва з метою вирівнювання його розвитку в територіальному розрізі.

Рис. 6.1. Розподіл малих підприємств по районах Херсонської області.

Для забезпечення позитивного впливу малого підприємництва на економічне зростання і управління процесами його розвитку потрібна ефективна регіональна бізнес-система.

Бізнес-систему слід визначити як систему управління розвитком підприємництва, включаючи цілі, об'єкти, органи і засоби управління.

В якості основних цілей можна виділити структурну перебудову, зростання зайнятості населення, збільшення бюджетних надходжень і забезпечення на цій основі економічного зростання і поліпшення життя населення.

Об'єктами управління виступають перш за все малі підприємства, але в їх тісній взаємодії з крупним бізнесом і іншими суб'єктами господарювання регіону.

Органи управління включають владні структури різних рівнів.

Під засобами управління розуміються структурна, інвестиційна податкова політики і правове регулювання, що створює певне економічне і правове середовище розвитку підприємництва.

Методологічна схема формування регіональної бізнес-системи може бути представлена таким чином (рис. 6.2).

Структурно-інвестиційна політика передбачає проведення підтримуючих заходів і селективне стимулювання необхідних змін.

Регулююча роль держави в структурних реформах виражається в створенні адекватного ринкового середовища, стимулюючого економіку, і формуванні структурного профілю секторів. Це передбачає забезпечення

конкурентного порядку, незмінність економічних умов діяльності, стимулювання мобільності праці і капіталу.

До методів, що забезпечують конкурентний порядок, відносяться широке стимулювання утворення нових підприємств, сприяння їх розвитку і антимонопольна політика. Не дивлячись на значні успіхи в створенні великої кількості нових підприємств, існуюча структура економіки не адекватна порядку конкуренції. Така структура має потребу, з одного боку, в подальшій деконцентрації, що проводиться ззовні, і, з іншого, – в утворенні нових малих підприємств. Існуючий значний розрив між необхідністю створення підприємств і готовністю до цього зумовлює велике значення політики сприяння створенню нових підприємств.

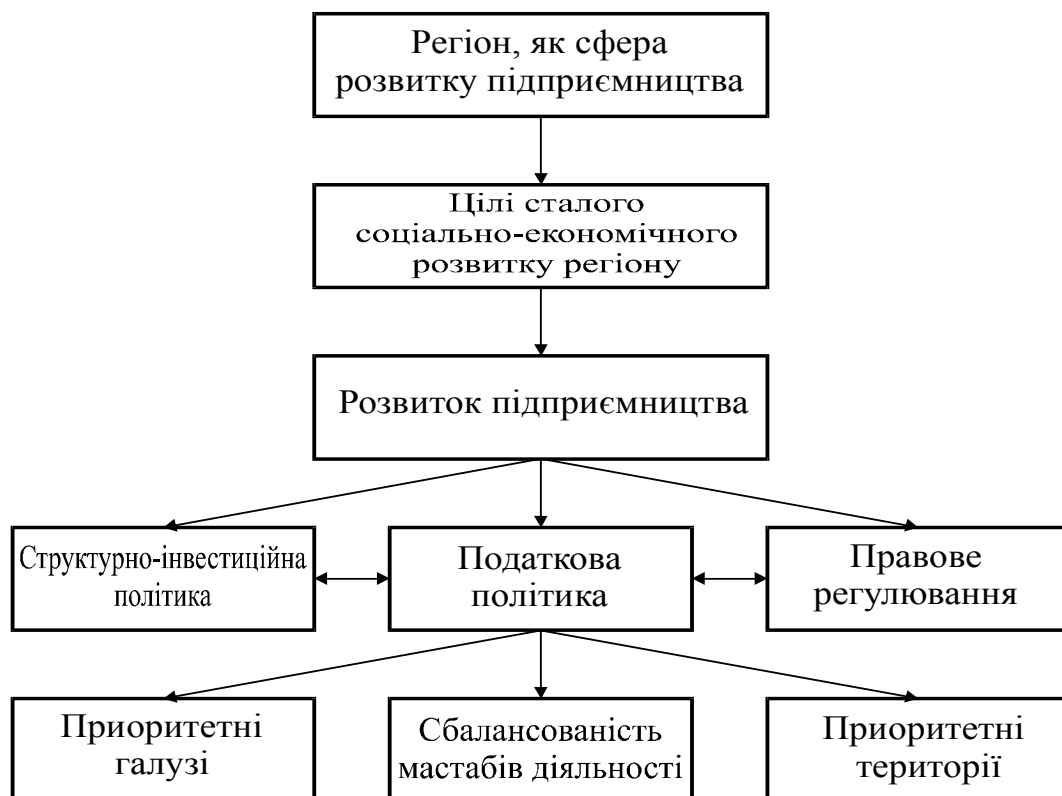

Рис. 6.2. Методологічна схема формування регіональної бізнес-системи

Пристаювання до структурних змін відбуватиметься тим легше, чим менше держава непостійністю своєї економічної політики провокуватиме необхідність такого пристосування. Неготовність багатьох підприємств до інвестування засобів в розширення виробництва і ризику багато в чому зумовлюватися непослідовністю економічних рішень уряду.

Важливою задачею державного сприяння структурним зрушенням є стимулювання мобільності факторів виробництва. Підвищення мобільності капіталу може бути результатом скасування регулюючих заходів і інтенсифікації конкуренції. Мобільність робочої сили може підвищитися завдяки вдосконаленню інформації про ринок праці (консультаційна і посередницька служба), стимулюванню перенавчання і підвищення кваліфікації персоналу.

Вказані можливості структурної політики значною мірою пов'язані з усуненням бар'єрів, що заважають тим структурним зрушенням, які породжені ринковими процесами.

Податкова політика також є одним з найважливіших засобів створення ефективної бізнес-системи. Економічна теорія вказує, і світова практика підтверджує безперечний зв'язок між податковими ставками і економічним зростанням. Зміна податкових ставок стимулює швидкий економічний розвиток. Низькі ставки – один з головних індикаторів ефективної економіки. Вони також дуже важливі для просування малого підприємництва.

Протилежна ситуація, коли не стимулюються заощадження, інвестиції і вкладення трудового капіталу, викликає повільне економічне зростання і, відповідно, низькі доходи. Згідно з даними Всесвітнього банку, збільшення на 1% податкового тягаря відповідає в середньому 0,4% падіння економічного зростання. У зв'язку з цим на додаток до плану конструктивних реформ в промисловості і інших секторах економіки, необхідно давати податкові пільги деяким галузям економіки, щоб стимулювати перебудову їх структури.

Правове регулювання як складова частина бізнес-системи є необхідним для забезпечення законного захисту і надання допомоги приватному сектору, що знаходиться на стадії становлення. Закони і нормативні акти по малому підприємству повинні гарантувати забезпечення урядової допомоги, консультації і захист ініціативних підприємців. Специфічна увага повинна бути присвячена законодавчій підтримці інвестицій, що гарантують зростання, модернізацію і експансію дрібних приватних підприємств. Іншими пріоритетами є: регулювання банківських позик, визначення пільгових умов для інвесторів дрібних промислових підприємств і таке інше.

Державна політика розвитку підприємництва повинна супроводжуватися створенням інвестиційних можливостей. Для цього необхідне включення і ряду інших заходів: посилення банківського контролю і зменшення кількості непогашених позик, управління грошово-кредитним механізмом, узгодження політики з темпами інфляції; підтримка такого рівня цін, щоб запобігти їм в зухвалий інфляцію чинник. При створенні сприятливого підприємницького середовища повинна враховуватися взаємодія всіх розглянутих напрямів.

Слід зазначити, що формування ефективної регіональної бізнес-системи в істотному ступені залежить від рішень, що приймаються на федеральному рівні. Проте регіональний і локальний рівні управління повинні володіти більш широкою компетенцією у сфері підтримки і розвитку підприємництва унаслідок переважно регіональної спрямованості малого і середнього підприємництва.

Методологічний підхід до розробки регіональної бізнес-системи передбачає наступні етапи:

1. Аналіз особливостей регіону як підприємницького середовища, відтворювальних процесів в регіоні і ролі малого підприємництва в них.

2. Визначення цілей і послідовності формування стійкого соціально-економічного розвитку регіону, віддзеркалення значення малого підприємництва в цьому процесі.

3. Моніторинг ситуації в розвитку малого підприємництва в регіональному аспекті.

4. Визначення потенційних галузей для ефективного саморозвитку малого підприємництва.

5. Розгляд інтеграційних форм співпраці великого бізнесу і малого підприємництва.

6. Стимулювання вирівнювання територіальних відмінностей в розвитку підприємництва.

7. Формулювання концепції розвитку малого підприємництва в регіоні.

8. Розробка системи факторів, що забезпечують розширення сфери підприємництва.

Результативність функціонування регіональної бізнес-системи залежатиме від правильності встановленої стратегії розвитку підприємництва в регіоні і від знаходження державою оптимальної ролі в цьому процесі. Це означає поєднання невтручання в природні ринкові процеси, з одного боку, і необхідне втручання в управління і реформування підприємницького середовища, з іншого.

6.2. Розділ і вплив фінансиалізації на механізм регіонального розвитку

6.2.1. Сутність фінансиалізації та її роль в економічній трансформації

В умовах всеосяжної глобалізації, яка притаманна сучасному світу змінюються пропорції та сам характер відносин між фіктивним і реальним капіталом. Відбувається масштабна фінансиалізація економіки, яка є безпрецедентною тенденцією останніх десятиліть. Тому, сучасність вимагає від теоретиків комплексного дослідження довгострокової тенденції бурхливого розвитку фінансової складової для пошуку шляхів прогресивної корекції соціально-економічних систем як на глобальному, так і на національному рівнях.

Фінансиалізація – це форма функціонування економіки, що характеризується переважанням фінансових угод в загальній структурі внутрішніх, а особливо міжнародних відносин, і підпорядкуванням реального сектору економіки фінансовому¹⁵⁹.

¹⁵⁹ Осик Ю.И. Деглобализация мировой экономики как следствие ее финансиализации / Ю.И. Осик // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2014. – №1. – С. 202–205

СПИСОК ВИКОНАВЦІВ

Науковий доробок авторів колективної монографії щодо формування теоретичних методологічних, методичних і прикладних засад щодо проблем, стратегій та моніторингу економіки Південного регіону:

к.е.н., доцент Демченко О.Г. – розділ 1, п.1.1 – ____д.а.

к.е.н., доцент Осадчий О.Д., к.е.н., доцент Шульга М. – розділ 1, п.1.2 – ____д.а.

д.е.н., професор Ушкаренко Ю.В. – розділ 2, п.2.1 – ____д.а.

к.е.н., доцент Юрченко В.В., ст. викладач Юрченко А.Ю. – розділ 2, п.2.2– ____д.а.

аспірант Кримцева Т.І. – розділ 2, п.2.3 – ____д.а.

к.е.н., ст. викладач Чмут А.В. – розділ 2, п.2.4 – ____д.а.

ст. викладач Сита Є.М. – розділ 2, п.2.5 – ____д.а.

к.е.н., доцент Жнакіна Е.Г. – розділ 3, п.3.1 – ____д.а.

к.е.н., доцент Мельникова К.В. – розділ 3, п.3.2 – ____д.а.

к.е.н., асистент Карнаушенко А.С. – розділ 3, п.3.3 – ____д.а.

д.е.н., професор Шашкова Н.І., к.е.н., доцент Соловійов А.І. – розділ 4, п. 4.1. – ____д.а.

к.е.н., професор Тюхтенко Н.А., к.е.н., доцент Синякова К.М. – розділ 4, п. 4.2. – ____д.а.

к.е.н., доцент Ковальов В.В., к.е.н., доцент Федорчук О.М., к.е.н., доцент Олексенко С.В. – розділ 5, п.5.1 – ____д.а.

к.е.н., ст. викладач Фурдак М.М. – розділ 5, п.5.2 – ____д.а.

д.е.н., професор Мохненко А.С. – розділ 6, п.6.1. – ____д.а.

к.е.н., доцент Макуха С.С. – розділ 6, п.6.2. – ____д.а.

аспірант Антош Н.А. – розділ 6, п.6.3 – ____д.а.

к.г.н., доцент Казакова Н.А., студент Кравець М.А. – розділ 7, п.7.1 – ____д.а.

к.е.н., доцент Федяєва М.С. – розділ 7, п.7.2 – ____д.а.

к.е.н., доцент Петренко В.С. – розділ 7, п.7.3 – ____д.а.

Наукове видання

ЕКОНОМІКА ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ: ПРОБЛЕМИ, СТРАТЕГІЇ, МОНІТОРИНГ

Колективна монографія

ISBN 978-617-7273-86-7

Підписано до друку __.__.2017 р.
Формат 60x 84/16. Папір офсетний
Наклад 300 примірників. Гарнітура Century Schoolbook.
Друк ризографія. Ум. друк. арк. __. Обл.-вид. арк. __.
Замовлення №__.

Книжкове видавництво ПП Вишемирський В.С.
Свідоцтво про внесення до державного реєстру
суб'єктів видавничої справи: серія ХС № 48 від 14.04.2005
видано Управлінням у справах преси та інформації
73000, Україна, м. Херсон, вул. Соборна, 2.
Тел. (050) 133-10-13, (050) 514-67-88
e-mail: printvvs@gmail.com